

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

III. De Papae Potestate Spirituali, Et Temporali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

IV. Pontifex Christianorum. V. Summus Pontifex. VI. Princeps Sacerdotum. VII. Vicarius Christi. VIII. Caput Ecclesie. IX. Fundamentum. X. Pastor ouilis Domini. XI. Rector Domus Dei. XII. Custos Vineæ. XIII. Pater & Doctor omnium. XIV. Prasul Apostolica Sedis, &c.

III. DE PAPÆ POTE- STATE SPIRITALI.

QVÆSTIO XIV.

*An Papa quæstiones Fidei ac Mo-
rum infallibili iudicio definias?*

LUTHERVS *lib. de Conciliis*: CALVINVS *Iustit. l. 4. c. 7. §. 28.* Sic & omnes Luthero-calvinistæ, superantes hæresiarcham Nilum, pertendunt: Papam vt Papam, etsi cum Generali Concilio quid definiret, esse posse hæreticum in se, hæresinque alios docere: Et de facto docuisse: Calvinus narrat quædam cum Cardinalibus docuisse; Animã vnã cum corpore extingui.

I. Erronea Nil i. Papam, vt Papam, esse posse hæreticum, & de facto docuisse hæresin: sed, si absque Conc. generali definias. Sic & plures Parisienses vt Gerson, Almain, Alphonfus à Castro, Adrianus IV. qui Infallibilitatem in Ecclesia, non in Papa, constituunt.

III. Sententia, Alberti Pighii *lib. 4. Hierarc.* Papam, etiam solum quid definientem, non posse errare.

AVTOR. Sed omnes ex sententiæ reprobandur. 1. Vt malitiosa hæresis. 2. Vt periculosa: & erronea quoque, si accedat pertinacia pugna: 3. Vt non sit probabilis. 4. Igitur sequitur media talis.

Papa, vt Papa, siue cum Cardinalibus,

siue cum Concilio, siue sine his solus, nõ potest quicquam definire hæreticum, ab Ecclesia tota Credendum. Sic Communis cæterorum omnium Doctorum, Infallibilitatem constituit in Pontifice; non in Concilio. Debet tamen Papa facere quod in se est, idoneos consulendo. Qui enim promisit Finem, promisit & Media Christus. Est de Fide.

I. Quia Luc. 22. *Simon, Simon ecce*. &c. *Ego autem rogavi pro te, vt non*. &c.

1. Sententia Parisiensium vult, oratum pro Ecclesia; Cuius figuram Petrus representabat.

AT, falsum vtrumque. Quia Dominus personam designauit vnã, *Simon, Simon*; pro *Te*; *Fides Tua*; & *Tu*. Et incipiens loqui in plurali, *expetiuit vos*, mutauit formam in singularem, *Te, Tua, Tu, Et Tu aliquando conuersus confirma fratres Tuos*.

2. Alii volunt, oratum pro dono perseuerantiæ Petri solius.

AT secus est: Pro ea Petri, Apostolorum, & Fidelium Electorum orauit Ioann. 17. *Pater Sancte serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi*.

2. Quod autem pro Petro rogarit, patet ex designatione personali; & distinctione hac: *Satan expetiuit vos*. &c. at verò *Tu confirma*. &c. Tamen illud Petro exoratum donum etiam ad Successores eius pertinet, Ecclesiæque Vtilitatem: Sicut promissio, collatioq; Clauium.

Itaque duo hic impetrauit priuilegia Petro: 1. Fidem fixam & stabilem contra omnes tentationes, quoad sese. 2. Gratiam infallibiliter Docendi. Si non primum; certè secundum permanat ad Successores. De vtroque testantur S. Patres apud Bell. *lib. 4. de Pont. c. 3.*

Pulcrè

Fulcrè occupat Theophyl. in 22. Luc. *Quamuis breui tempore concutiendus sis, Petre cum ter me negabis; habes recondita semina fidei. Etiam si folia abiecerit spiritus inuadentis; radix tamen uiuet, & non deficiet fides tua.*

II. Math. 16. *Super hanc Petram ædific. &c.* Tamen enim Papa est Petra, quæ Petrus fuit: quia eadem perstat Ecclesia, Ecclesiæque fundamentum: hoc uerò non à Domo, sed domus ab illo accipit firmitatem stabilem. Ita & S. Patres. Hinc S. Greg. lib. 4. epist. 32. docet Episcopum Constantinop. non posse dici *Vniuersalem*, caputque Ecclesiæ; quòd ea in Sede fuerint hæresiarchæ; ut Macedonius, Nestorius, Sergiusque.

III. Ioan. ult. *Pasce oues meas.* Per hoc Petrus, eiusque successores, facti sunt Pastores & Doctores: ergo tota Ecclesia eos audire sequique tenetur; nō errare uelit.

DICES. Oportet Deum audire magis, quam homines.

RESP. Rectè: at per Ministrum suū Christi que Vicarium loquitur Deus infallibilia: Hinc ad eum unum, etiam ab Ecclesiis, fiunt appellationes. Hic enim errauit nunquam; at sine hoc errauit aliquando Concilia: Vnde Papa est supra Concilium; uti Caput supra corpus. Deinde aliquando cogi nequeunt Concilia; ut, per CCC. annos ob persecuciones: quibus solus Papa definiuit omnia, aut multa.

IV. Figura fauet, *Exod. 28.* Iubet Dominus in Rationali scribi: *Veritas & Doctrina*: ut exponunt Aug. & Hier. Causa est, *Deut. 17* ut omnes dubium requirant à Pontifice, eiusque voci obediant, sub pœna mortis. Vnde monet Petrus Ra-

vennas Eutychem, *ut his, quæ à beatissimo Papa scripta sunt, obedienter attendat: Quoniam B. Petrus, qui in propria Sede & uiuit, & præsidet, præstat quærentibus fidei ueritatem.*

V. Experientia testatur duplex: Prior: Omnes Sedes Patriarchales in hæresim aliquando incidisse. Altera: Solum Papam Rom. sine Concilio, multas hæreses & hæresiarchas condemnasse: ut Pelagium, Priscill. Iouin. Vigilium. &c. At, ut in Symb. Exposit. Ruffinus, *in Ecclesia Urbis Rom. neque hæresis ulla sumpsit exordium; & Mos ibi seruetur antiquus. Quibus quinque argumentis docetur infallibile Iudicium Papæ in rebus Fidei.*

VI. Neque Ecclesia Rom. particularis errare potest, perstante ibi Sede Pont. Ita S. Patres; estque de fide. At Sedem Apost. nunquam posse ab ea separari ac transferri; ideoque nec errare posse; piè creditur sic; ut contrarium tamen non sit erroneum, minus hæreticum. Piè creditur: 1. Quia translata Sedes nunquam adhuc fuit, cum præsentissimæ tamen uerferint occasiones: Ut in Ethnicorum persecutionibus; In Gothorum irruptionibus urbe ab Gensico capta, ab Torila etiam euersa: In Romanorū rebellionibus contra Papas exulare coactos: In Pontificum mora per LXX annos in Gallia. 2. Adhæc teste S. Mircello & Leone Papis, & S. Ambr. iussu Christi Petrus Sedem fixit Romæ: qui tamen id solum narrant, non definiunt.

VII. Nec in Moralibus; quæ toti præscribit Ecclesiæ aut ad salutem necessaria, ut per se bona; errare Papa non potest. 1. Quia promissio Christi defice-

X ret

ret in ead salutem necessaria: Ioan. 16. *Cum venerit ille Sp. Veritatis, docebit vos omnem veritatem*, Luc. 22. *Rogavi, ut non deficiat fides tua.* 2. Quia in naturaliter necessariis nunquam deficit Deus: ergo minus in supernaturalibus. 3. Quia sequeretur etiam errare Papam in fide posse. Fides enim docet omnem Virtutem.

QVÆSTIO XV.

Quæ obiciuntur contra infallibilem firmitatem Papalem?

LV THERANI, itemque CALVINIANI, cæterique certatim, iunctim, ac mixtim in vnam feruntur ac rapiunt Papæ infallibilitatem. Plaustra iaciunt conuictorum, calumniarum, & mendaciorum. Potissimum tamen, quibus pugnant, Ratio est, & Historia.

I. EX RATIONE. 1. Canones docent, Papam non posse iudicari, nisi à fide deuiet: ergo potest deniare.

A T, ij loquuntur de errore personali; non de Iudiciali.

2. Si solius Papæ sit iudicium infall. ergo nilopus Conciliis.

A T, Non debet Media negligere Papæ ordinaria.

3. Cyprianus de Rebaptizandis hæreticis sentit contra Papæ sententiam.

A T, hæc solum fuit comminatoria, patet ex Aug. Vincentio. A peccato tamen ægrè excusatur Sanctus Cyprianus.

4. Conc. Africanum dicit, Concilium prouinciale minus posse errare, quam Papam.

A T, in iudicio Facti particularis; non autem Fidei.

5. Nilus a't. Potest Papa labi in alia vi-

ta: ergo & in hæresin: vt qui, Tit. 1. *Constitentur se nosse Deum, factu autem negant.*

A T, totum id ex natura, qua homo, potest Papa: ex gratia autem Assistentiæ S. Spiritus non potest in fide errare, nisi vitiosissimus foret.

II. EX HISTORIA congeruntur ab Lutheranis, & Calvin. &c. in Pontifices cum plures multa errata, peccata, &c. sed mendacia; quæ videre est apud Bellarmin. *libr. 4. de Pontific. cap. 8. 9. &c. vsque ad 15.*

QVÆSTIO XVI.

Quis Summus & vltimus omnium in Ecclesia questionum Iudex? An Scriptura?

LV THERANI, CALVINIANIQUE, omnes Verbum Scriptum. conclamant; penetrantque altius, ad vsque *Interni spiritus sui cuiusq. Critirium*: quin in cælum os ponunt, ac vltimum in terris Iudicem **D E V M** esse vociferantur. Vide in *Luthero-calvinist. part. 1. quest. 2.* Quibus huc eorum aditæ firmamenta; Sed infirmata in Colloquio Ratisbonensi, Anno M. DC. I.

I. O B I E. Id vnicum solum est norma Iudexque, quod nec Additionem patitur, nec Detractionem (nisi à Deo) rerum pertinentium ad Religionem: Tale est Verbum Scriptum: Cui superadditas Traditiones nullas habuere Iudæi.

R E S P. Contrariam Scripturæ Traditionem nullam, concedo: at Consentaneam; nego. Nam ad Pentateuchum additus est Iosue, cæterique libri & Prophetæ de rebus religionis. Præter quæ Scripta habuerunt Traditiones: Vt remedium peccati originalis pro foemineo sexu, pro infantibus ante octauum præceptis circumcisioni; Item libros Moy.

Moyſis eſſe Moyſis : Et Sacerdotes legem explicabant iuxta literam ſcriptam, ſed & juxta ſenſum traditum : illa, non hic, conſtabat cunctis.

II. OBIEC. Dominus, *Matth. 23.* iuſſit caueri Pharifæos.

AT, quoad Mores, non Doctrinam,

2. Sacerdotes malierant.

AT, quoad Mores : nec omnes.

3. Caiphas errauit Pontifex, cum toto Synedrio.

AT, ſub paſſionem Chriſti expirabat illius Pontificatus : quod Chriſtus eſſet verus Pontifex : alioquin Caiphas fuiſſet ſupra Chriſtum. Neque omnem poteſtatem amiſerat, ſed Summā ; hic prophetauit : *Melius eſt vnum. &c.* Vnde Aaronicum Sacerdotium durabat adhuc ſecundum quid.

4. Aaron Pont. errauit vitulum conſtituendo. &c.

AT, peccauit vi coactus permittendo Vitulum ; non definiendo. Summum tamen Sacerdotium erat in Moyſe, qui Aaronem conſecrarat vt Sacrificaret : Et verò etiam Moyſes ſacrificauit *Exod. 29.* Itaque in hoc Summus erat Magiſtratus Eccleſiaſticus & Politicus. Aaron tamen Summus dicitur reſpectu Succellorum, quorum primus erat : ſicut Petrus poſt Chriſtum primus & Summus ſequentium.

5. VRIAS Pontifex commiſit idololatriam aram renouando.

AT, error erat Facti, non Doctrinæ definiētis. Item erat perſonæ, non officii, aut Iudicii. Neque hoc implicat.

6. *Ieremia 6.* Omnes Sacerdotes errarunt.

AT, non vniuerſaliter accipi debet ſemper, quod ſonat vniuerſaliter.

7. Exempla Principum ſunt, qui ſuas reformationes inſtituerunt ſecundum Verbum Scriptum, vti normam.

AT, fuit id eis norma ; principalis ; ſed non ſola.

8. Deus punit omnes, qui à Scripto Verbo, quacunque intentione & modo, recedebant : ergo ſolum eſt norma : Ob tranſgreſſionem verò legis non Scriptæ nemo punitus vnquam eſt.

AT, illi puniti ſunt in actis ſuis Diſſentaneis à Scriptura. Alterum eſt falſum. Nam ante Moyſen per 2000. annos nulla fuit Lex Scripta : Item. Inter Gentiles ab Orbe Cond. ad vſque Chriſtum fuit Eccleſia Dei aliqua ; Lex autem ſcripta nulla : Vtrobique tamen puniti ſunt tranſgreſſores. Item, *3. Reg. 13.* Panes propoſitionis comedens punitur : non tamen in legem Scriptam peccarat. Item, Rechabita traditam à Patre, non ſcriptam legem tranſgredi verentur. Item, Non omnia dogmata poſſunt è S. Scriptura deduci euidenter, remota Eccleſiæ Autoritate. Hinc, *Eph. 3.* dicitur, *Super adificati ſuper fundamentum Apoſtolorum : non, ſuper Scripta Apoſtolorum ; Adæquatam verò Eccleſiæ fundamentum eſt, Vox Apoſtolica docens.* *Matth. 28.* *Docete eos ſeruare omnia, quæ præcepi :* Reſtate : Sed non ſola : nam ea etiam, quæ docturus erat Sp. Sanctus. Si enim in Eccleſia eſſe debet ad quem offenſæ referantur ; quanto magis ad quem res Fidei ? Et teſtatori licet viuâ voce ad Scriptum teſtamentum addere : ſic & Apoſtoliſ, ſicut acceperunt, licet tradere voce viuâ.

9. *Gal. 1.* *Si quis prædicauerit Euangelium aliud præter id. &c.* Y 2 AT,

AT, Aliud non sunt Traditiones illi consentaneæ. Et ibi $\pi\delta\mu\alpha$ significat *Contra*, sic Patres, uti Rom. ult. *præter doctrinam*. Sic Erasmus.

10. Deut. 17. dicuntur Iuxta Legem docentes audiendi; non *extra*, vel *præter* eam: Et ibidem solum de politicis agitur.

AT, & Iuristæ juxta Legem decidunt, quando casum in Lege non expressum definiunt. *Juxta* enim denotat *Consentaneum* quid Legi, non *Dissentaneum*. Et ibi est mentio de omnibus causis: nam generaliter dicitur, *Inter causam & non causam*.

Quid quod Traditio sit Lex in cordibus scripta? Quod Deut. 4. 5. 12. dicta, non sunt ad scripta solum præcepta restringenda? quia Deus ait, *Nil addes ad ea que Dixi, non qua Scripsi*. Non dicitur, *Hoc tantum fac quod scribo; sed quod præcipio tibi*. *Omnis* itaque scripta doctrina est utilis, 2. Tim. 3. *ut perfectus sis homo*: Sed non sola est Sufficiens. Non igitur sola Scriptura omnium esse controuersiarum Iudex sufficiens potest.

Q V Æ S T I O XVII.

*Iudex Summus & in terris ultimus
controuersiarum per Ecclesiam
an Papa?*

LUTHERANI & CALVINIANI quæ effutiant, quæstio præcedens aperuit: & patet in *Lutherocalis* p. 1. q. 4.

SVASORIAS eorum Instantias nostris probationibus hic subiiciam. Alias repete *ex part. 1. q. 4.*

AVTOR. Scripturam per se solam esse omnium Contr. Iudicem Non posse sic DOCEO. I. In omni Rep. benè ordinata Iudex est necessarius præter

Legem Scriptam: Sed Ecclesia est non minus benè ordinata, quam vlla sit Politia. Ergo. Iudex verò est ideo necessarius, qui litem cognoscat; Legem explicans declaret sententiã latã; contemtores sententiæ compellat. At hæc Scriptura per se non potest; quia non audit per se.

1. DICUNT. Audit Deus per Ministros; compellit per pium Magistratum. Ministerium est custos tabulæ, informans interpretando; non dominans conscientis prætorie pronunciando: Nec habens absolutam, sed restrictam ad Verbum Scriptum, potestatem interpretandi: Et quam diu sequitur illud, tam diu est infallibilis interpretatio.

AVTOR. Ecce; Ergo Scriptura per se non esse potest Iudex; sed opus habet Ministerio interpretis. At huic non in omni controuersia Scripturam aliam Scriptura suppeditat; imò de aliquibus controuersis nulla vsquam est Scriptura: ut infra patebit. Quin & inter ipsos interpretes quandoque cooritur controuersia: quis definiet? Non Deus; quia inuisibilis: Non Scriptura; quia vel dubia est interpretibus, vel nulla suppetit: Non Ministri; quia dissentiant in sensu. Ergo alio opus Iudice infallibili, visibili, audibili. Vbi autem Iudex est fallibilis, ibi potest populus errare, errante Iudice. Imò debet errare: quia in re dubia tenetur populus, deposito dubio, sequi Magistratum: cætro qui foret is Iudex sui Magistratus, & supra hunc. quod absurdum.

2. DICUNT. Non tenetur populus sequi Magistratum: quia hic non respondebit pro eo.

AVTOR. At, *obedite præpositis vestris, Heb. 13. & subiaccete eis: ipsi enim peruigilant*

lani pro nobis tanquam rationem reddituri. Neque populus peccat, sequens in dubio Magistratum; secus, si in re expressè mala. Quia de illis habet mandatum parendi, etiam discolis: Et de his præceptum plus obediendi DEO; quam hominibus.

II. PROBATIO. Nec solùm Scriptum Verbum, nec ipse Sp. Sanctus, vt in eo loquitur, esse potest Iudex supremus. Nam huius est ita euidenter pronunciare sententiam vt victo, victoriqu; constet. At hoc Biblia præstare nequeunt.

1. DICUNT: Pronunciant euidenter, licet contumax non agnoscat. Ideo cæptū iam iudicium consummabitur in altero sæculo, vbi & contumax agnoscat. Nam & Iudæi contra Christum ipsum contumaces erant.

AUTOR. AT I. Sic nulla posset hîc finiri controuersia. 2. Iudæi sciebant se esse condemnatos ex parte Christi iudicis.

2. DICUNT: Christus apud Iudæos sumpsit officium partis, non iudicis.

AT, falsum hoc.

III. PROB. Iudex debet posse dirimere omnes lites religionis; at Scriptura sola non potest omnes. 1. Nequit definire, quod die pascha celebrandum: & de eo est articulus fidei, definitus à S. Victore, cum anathematizatione Quartodecimanorum, vt hæreticorum: esseque cæpit creditu necessarium ac obseruatu, quod antè fuit liberum ex sola Traditione.

1. DICUNT. Non licuit Victori liberam ceremoniam definire sub præcepto, ob Coloss. 2. *Nemo vos iudicet in parte diei festi.*

AT, ibi agitur de festis Hebræorum.

Quæro: An necessarium in Ecclesia seruare Traditionem de Pascha?

2. DICUNT: Esse; non fidel ratione, sed Dispositionis Ecclesiasticæ, quam conuellere nefas.

AT: Sic constat aliquod seruandum esse dogma, quod non est in Scriptura. 2. Euangelium Matthæi esse Matthæi est articulus fidei; vt, qui negaret, esset hæreticus. Sed huius dogmatis iudex non est Scriptura sola: Sicut nec illius: An sit Quintum Euangelium.

3. DICUNT: Istius Ecclesia fuit iudex, iam testis est; hoc non agnoscat.

AT, remota Ecclesiæ Autoritate doceri è sola scriptura nequit: ergo Ecclesia est iudex. Hinc omnes hæretici prouocarunt semper ad Scripturam; nullus autem ad eum prouocat iudicem, à quo scit euidenter sese condemnari: ergo Scriptura non sufficienter iudicat. Vt Pharisei prouocantes ad Moysen, à Christo eos condemnari opuserat.

IV. PROB. 2. Thess. 2. *Stete & tenete TRADITIONES;* quæ sunt præcepta ad fidem pertinentia: neque in Scriptura aperte, neque ex ea euidenter deducuntur, exclusa Ecclesiæ Autoritate. Si tunc licebat non obstantibus Scripturis, ad Traditionem remittere obligatos illi; ergo & nunc licet. Ibidem tempus Antichristi patefecit credendū, quod nusquam in Scriptura erat: Monet ne moueantur à Sensu Apostolico *neque per Scripturam, neque per Traditionem:* ecce diuersa duo.

4. DICUNT. Res de aduentu Antichristi est de fide; non circumstantia temporis. Hæc tamen est tunc ab Apostolo designata, iam verò expleta: sicut Res ab Dan obignatè

Y 3 præ

prædicta est, nunc verò resignata, factò ipso: ideo credi debet.

A T, iam expletam esse, iamque resignatam non est in Scriptura: ergo ali- quod dogma credendum, quod non est in Scriptura, nec evidenter inde de- duci potest: Ergo nec ea est vnica nor- ma seu Iudex. Idem est de baptizandis Paruulis: credendum est, nec tamen eui- denter ex Scripturis deduci potest: Imò contrarium, scilic. baptizandos solùm qui possunt Doceri. Sique analogiæ Circumcisionis sit standum, tunc octa- no die baptismus dandus esset masculis, foemellis nullus. Idem est de non re- baptizandis hæreticis. Nam Augusti- nus non potuit id probare contra S. Cy- prianum, reposita Ecclesiæ autoritate. Hæc stante lites Ecclesiasticas omnes finiit Ecclesia, & damnauit hæreticos, vt sciretur esse damnatos: quod per so- lam Scripturam præstari nequiuuit.

QVÆSTIO XVIII.

*An Iudex omnium Absolutus sit
Ecclesia?*

LVTHERO-CALVINIANI iudicium o- mnne tribuunt soli Verbo Dei scripto. Caluic. *Instit. lib. 4. c. 8. §. 2.* Idque doce- rentur ex Lege, Prophetis, Apostolis, & Traditione. Volunt autem Ecclesiam adscri- ptam Scripturæ iudicare, & Deum ipsum per hanc.

A V T O R. At Ecclesia non ad Scri- pturam limitatus solum iudex est; sed absolutus. 1. Quia Ecclesiæ iudicio standum est absolutè: Cæteroquin nulla vnquam terminaretur controuer- sia: quod absurdum. Relinqueretur e- nim, post Iudicis sententiam, iudicium partibus.

D I C V N T. Harum lis manet tunc ad iu- dicium Extremum; nunc tamen ex parte Rei, & Scripturæ, finita est. Neque enim absurdum est, lites durare inter Christum & dæmonem ad vsque finem mundi.

A T, interim pars neutra cognoscit se esse iudicatam à Scriptura; perstatque lis indeterminata & indiremta; Nec au- ditor Ecclesia, dam de Scripturæ mente disceptatur: quod absurdum. Lis Chri- sti & Satanæ est à Christo diiudicata; scitque Satan.

2. Ab Ecclesia, vt absoluto Iudice fer- tur sententia absoluta & clara, id est, vlti- ma. Sic omnes hæreses ac hæretici iudi- cati sunt & damnati, vt post latam senten- tiam alia nec data sit, nec expectata Quia pronunciat Ecclesia ex officio & autori- tate absolutè. Hinc sententiæ eius statim executioni mandata fuerunt, vt vlti- mæ, nulla disceptatione remanente. V. g. Patres iuxta Scripturam damnarunt Arium; non Scriptura; Huius enim sen- tentiam Ariani non clarè intellexerunt: alioquin non defecissent à fide. Plura supra part. 1. q. 4. Mihi tamen hic subii- cienda videntur quædam

SVMMARIA DE IV- DICE DECISIO.

CVm IVD EX sit qui inter partes fert sententiam; **N O R M A** verò, secun- dum quam ea fertur: *Iudex* Controuer- siarum, est Ecclesia: eius *Norma*, est Scri- ptura simul & Traditio: Secundum hæc fertur sententia bifariam: *Vel* per Ponti- ficem, *Vel* per Concilia à Pontifice ap- probata: Et fertur *Infallibiliter*.

D O C E T U R I. **E X O F F I C I O** IVDICIS:

DICTIS: Hic debet pronunciare sententiam ita, ut uterque litigantium clarè intelligant sententiam latam, hic contra se; ille, pro se: Alioquin non desistent à lite. At Scriptura hoc præstare non potest: Ergo nec esse iudex potest. *Minor*: Quia Lutherani & Calvinistæ jam diu corrixantur de pædobaptismo, de Veritate Eucharistiæ, de Prædestinatione, de Persona Christi: de Exorcismo; nec tamen inter eos diiudicat Scriptura, ut litigare desistant: aut utriusque sunt pertinaces contra ipsam.

II. EX SCRIPTURA docetur: In qua duo, 2. Cor. 3. *Litera occidens & sensus seu Spiritus vivificans*, teste S. Aug. serm. 70. de temp. At secundum neutrum potest esse iudex.

I. NON SECUNDUM LITERAM. Quia hæc sola ducit homines in errorem; Nam occidit. I. Ita, 2. Cor. 3. *Cum legitur Moyses, velamen positum est super cor eorum Iudæorum, totam literam spectantium, non sensum, id est, Christum non agnoscentium velatum sub ceremoniis. Unde exprobrat eis, Ioann. 5. Scrutamini Scripturas: ille testimonium perhibent de me: & non vultis venire ad me.*

2. Ita multos hæreticos occidit litera sola: I. Ut Sabelliani ex hoc, Ioann. 10. *Ego & Pater Unum sumus*: inferebant Unitatem Personæ, non solum Essentiæ: negabantq; Trinitatem; sed Deum aiebant dici Patrem, quæ creavit omnia: Filium, quæ carnem assumpsit: Sp. Sanctum, quæ nos sanctificat: Indeque & Patrem passum, ac mortuum esse. 2. Ariani ex hoc, Ioann. 14. *Pater maior me est*, scilicet, absolutè aiebant etiam quoad Diuinitatem. 3. Macedoniani ex hoc, 1. Cor. 2.

Spiritus omnia scrutatur, etiam profunda Dei, ita colligebant: qui scrutatur, quærit; qui quærit, dubitat; qui dubitat, ignorat; qui ignorat, Deus non est: ergo Spiritus Sanctus non est Deus. At sensus est scrutatur, id est, omnia comprehendit. 1. Paral. 28. *Corda scrutatur Deus.* 4. *Manichei* Nouum Testamentum Veteri contrarium esse docebant ex Litera; omisso sensu. 5. *Pelagiani* ex hoc Ezech. 18. *Filius non portabit iniquitatem patris*; negabant peccatum originale. At sensus asserit ita; *Filius, qui non est particeps peccati, non portabit.* &c. at posteri sunt Adæ peccati participes. 6. *Hæretici* olim ex hoc, Ioann. 6. *Caro non prodest quicquam*: colligebant, quorsum ergo resurrectura credetur? Nulla igitur erit resurrectio. Calvinistæ verò sic: Quorsum daret Christus suam Carnem in Eucharistia; cum nil prodest? At, ita litera occidit: ergo sensum specta: Si enim *Caro non prodest*, cur *Verbum Caro factum est*?

II. NEC SECUNDUM SENSUM Scriptura sola esse iudex potest.

1. Quia Scriptura, quoad sensum, sæpè obscura est, intellectuque difficilis: Ex quo multas nasci controuersias liquet experientiâ, ut ex fonte hæresium: Non igitur esse Scriptura iudex potest litigantibus de sensu. I. Quia clarè nequit pronunciare sententiam, sic ut partes intelligant & acquiescant: licet alibi ipsa se explicet. Nam neque sic lites finiunt hæretici. Patet in Sectis hodiernis pugnacissimis. Deinde; Aliud est, Verba Scripturæ esse clara; aliud Sensum esse clarum: ista claritas pendet ex grammatica; hæc ex Sp. Sancti intentione.

Item

Item quem Scripturæ locum hi putant esse clarum, is obscurus est aliis. Quis dirimet?

2. Quia multorum locorum sensus haberi non potest aliunde, nisi ex Traditione. Vt Matth. 28. *Baptizantes eos in ꝑ̄c.* Siquis fingeret, non opus esse verbali pronuntiatione formæ illius: *Ego te Baptizo in ꝑ̄c.* sufficere mentalem intentionem; ex Scriptura conuinci nequiret: opus Traditione foret. *Item*, ex hoc Ioan. 3. *Nisi quis renatus in aqua. ꝑ̄c.* docemus necessitatem aquæ in baptismo; negant Caluinistæ contra nos & Lutheranos: Dein; qualitas aquæ non exprimitur vsquam: Quis dirimet? Traditio; non scriptura. *Item*, In Cœnæ institutione etiam dixit, *Debetis alter alterius pedes lauare*: Hic non contineri præceptum; at contineri in hoc; *Commedite, & bibite*, asserunt nobiscum: Sed vnde docebitur? Ex sola Traditione: Ergo sola scriptura suimet sensus esse Iudex nequit semper.

III. EX PARTE CONTROVERSIARVM docetur. Quia multæ sunt controuersiæ religionis, quarum aut nulla, aut non sufficiens definitio ex scriptura sola peti potest: ergo alio opus Iudice. 1. *Vt*, Libros Tobix, Iudith, Sapientix Ecclesiastici, Machabæorum esse Canonicos negant Luthero-caluiniani: Quia aiunt non sunt in Canone Iudæorum. En ex Scriptura docere nequeunt, sed ex Traditione Iudæorum; & Christianorum Traditionem respuunt, quæ docet esse eos Canonicos. 2. *Item* de Numero Sacramentorum nil Scriptura; at de septenario, Traditio est Luthero-caluinistis suis binarius vnde cõ-

stat? Non ex Scriptura, nec ex Traditione: & credit tamen volunt. 3. *Item* vbi nomen *Sacramenti* reperient de Baptismo & Eucharistia in Scripturis? At de Matrimonio inuenitur. 4. *Item*, Vbi inuenitur Sacramenti definitio Lutherana: *Est promissio signo externo annexa: aut Caluiniana: Est ritus habens mandatum Dei, cui addita est promissio gratiæ*, id est, remissionis peccatorum. At hanc annexam Cœnæ promissionem esse nusquam dicit scriptura. Doceant. 5. *Item* Exorcismos in Baptismo adhiberi possent bene Lutherani; negant Caluiniani. Quis dirimet? Traditio sola; non Scriptura. 6. Et Caluinistæ plures in Baptismo ceremonias vturpant; de quibus nil in Scriptura: Vt baptizandum coram populo ad concionem congregato: Patrini spondendum de instruendo infante: Nomen ei imponendû: Symbolum esse recitandum, Pater noster, aliæque preces: pronuntiandam formulam. De his vbi in Scriptura? 7. *Item*, Lutherus vult, Infantes credere in Baptismo vi Exorcismi: Melancthon, vi Baptismi: Quis dirimet? Scriptura nequit. 8. *Item*, Baptizatos ab hæreticis rebaptizandos esse aiebat S. Cyprianus, negabat S. Augustinus, sola fides Traditio. 9. *Item*, Vna an trina cum mersione baptizandum: 10. Sabbathum, an Dominica celebranda: 11. B. Maria manseritne Virgo. 12. Petrus fueritne Romæ Episcopus: 13. Symbolum fidei sitne Apostolicum & Canonicum: 14. In Veteri Testam. fueritne remedium peccati originis, pro foemellis &c talia diiudicare nequit Scriptura; at potest Traditio.

IV. Pra-

IV. PRAXIS VETERIS TEST. docet, Pontificem non Scripturam esse Iudicem debere. Patet supra: Vide *Bec. Manual. l. 1. c. 5.*

V. PRAXIS NOVI TESTAM. docet idem. I. Circumcisio & legalianum Christianis obseruanda? Desidit Concilium; non Scriptura; non Paulus & Barnabas: *Act. 13. 14. 15.* En & alias controuersias; quas Ecclesia determinare debuit; non potuit Scriptura. 1. Quartadecimanorum de Paschatis die. 2. Delapsis post Baptismum, an absoluendi. Negabat Nouatus damnatus anno 255. 3. De Trinitate, an tres realiter distinctæ sint Personæ? Negabat Sabellius; damnatus anno Christi 319. 4. De *ἀποστολία* æterna: quam negabat Arius; damnatus anno 325. 5. De Personis in Christo duabus affirmabat Nestorius, vnā negans; dānatus an. 454. 6. Contrā Eutyches; dānatus ann. 454. 7. Duas in Christo voluntates fingebant Monotelitæ; damnati anno 679. 8. Spirit Sanctum esse Deum negabant Macedoniani; damnati anno 383. 9. Baptismum validè datum repeti posse aiebat Marcion: damnatus anno 313. 10. Datum ab hæreticis repeti debere aiebant Donatistæ; damnati anno 313. 11. Solis naturæ viribus legem impleri posse aiebat Pelagius; damnatus anno 416. 12. Paruulos nasci in pecc. orig. esseque Baptismo abolendum negabant Pelagius & Cœlestius; damnati anno 416. &c. Luthero-caluinistæ fatentur iustè damnatos: At facta est damnatio ab Ecclesia clarè, vt partes sciuerint sententiam; quam Scriptura nequit ita clarè pronunciare; ac proinde necesse iudex sola potest.

QVÆSTIO XIX.

Sitne Papa Iuridictio cœciliua, vbi possit condere leges, obligare conscientias, punire transgressores?

LUTHERVS lib. 1. de Captiu Babyl. c. de Ba. 11. ait: *Quis dedit Papa potestatem captiuanda libertatis nostræ, per Baptismum nobis donata? Cum nullus hominum habeat ius vnus Syllaba constituenda super Christianum hominem; nisi fiat eiusdem consensu.* Similia & alibi. Idem factu monstrauit, cum anno 1520. Corpus Iuris Canonici publicè combussit in rogo Wittenbergæ; testibus Cochleæ & Surio. Melancthon docet idem in *Confess. Aug. art. 28. &c.* Itemque CALVINVS *Instit. l. 4. c. 10. 11. 12.*

Horum doctrinæ summa in tribus consistit. I. Non posse Papam, aut Episcopos vllam veram condere legem, quæ non sit expressè in S. Scriptura. Possè tamen ordinem disciplinæ constituere in aduendo templo. canendis Psalmis. &c. Sed neque hoc cū obligatione conscientie, nisi ratione scandali. II. Nec posse eos cogere Christianos ad seruandā Dei legē; nisi iudicialiter procedendo contra transgressores, aut monendo, increpandoue. III. Esse excōmunicandi potestatem, sed penes Ecclesiam, id est, Ministros populo consentiente? Sic omnes.

SVADENT istis. 1. *Matth. vlt. Docentes eos seruare omnia, quæcunque mandauero vobis, sc. mea, non vltra, mandata.*

2. *Deut. 4. Non addetis ad verbum, quod ego loquor vobis, neque minuetis ex eo.* *Deut. 12. Quod præcipio tibi, hoc tantum facito: non addas, neque minuas, scilicet. præcepta.* 3. *Isa. 33. Dominus Iudex, & Legisfer noster.* *Iacob. 4. Vnus est legislator & Iudex.*

4. *Ies. 29. Timuerunt me mandato hominis, & doctrinis.* Sic & *Matth. 15. Marc. 7.*

5. *2. Cor. 3. Vbi Spiritus Domini, ibi libertas.* *Gal. 4. Qua libertate Christus nos liberauit.*

6. Christus antiquauit leges Diuinas ce-

Z remo-

ceremoniales & judiciales: ergo minus voluit Humanas imponi, & plures, & grauiores istis iudaicis.

7. 4. Reg. 16. Altare alterum addiderunt templo Achaz & vias; at Deus id reprobavit: cap. 17. Samaritæ puniuntur à Deo immissis leonibus, quòd nouis ceremoniis coluissent Deum: cap. 21. Manasses peccauit, quòd aras in templo extruxisset, citra præceptum Dei.

8. 1. Cor. 7. Verat conscientias in hominum redigi seruitutem: *Nam pretio emti estis, nolite fieri serui hominum. Si potes fieri liber, magis utere.*

9. Conscientia ad solius Dei pertinet forum: *Nam homo non potest damnare ad inferos; ergo, nec obligare sub pœna damnationis.*

AUTOR. Cùm omnis vera lex sit & directiua & coactiua; utpote quæ, ait Arist. 10. Eth. c. 9. *vim habet immediatè à Deo, vel mediatè:* Cùm homo quoque possit habere auctoritatem in conscientias subditorum sub peccato obligandas: quippe pater audiendus, ut Deus, est: Vnde Rom. 13. *Necessitati subiecti estote, non tantum propter iram, sed etiam propter conscientiam.* Nam qui Potestati resistunt, Dei ordinationi resistunt. Ideo, Eph. 6. *Serui obedite Dominis. &c. sicut Christo.*

Idcirco in sua diœcesi Epit. opus, Papam in orbetoto eandem habere potestatem in ferendis legibus semper creditum fuit; etiam ad actus per se indifferentes, faciendo necessarios.

¶ Ut patet in suffocatis, ac idolothytis cauendis. Act. 15. Inque bigamis non ordinandis. 1. Tim. 3. Sic & Vetus Script. Deut. 17. *Qui superbierit nolens obedire sacerdotis imperio; ex decreto Iudicis morietur.* 1. Cor. 4. *Quid vultis? in virga veniam?* id est, aiunt Chryf. & August. l. 3.

contra Parm. c. 1. in iudiciaria puniendi potestate? Hebr. 13. *Obedite Præpositis vestris.*

2. Traditio perpes probat idem. Nullum fuit vnquam Cõcilium, quod non aliquid præcipiat cum obligatione.

3. Ratio fauet. Quia Lex Euangelica sæpè nimis est vniuersalis, vt determinatione indigeat obligante item, vt Euangelium. Sic ex illo: *Qui mihi ministrat, &c. fit lex: Qui continere nolunt, non ordinentur.*

DICO AD I. At & Prælatorum mandata seruari mandauit Deus: *Qui vos audit, me audit.*

AD II. Verbum ibi est Decalogus, nec augendus, nec minuendus. Nam alia præcepta Iudæi multis additis rectè auxerunt. *Vel:* Rem præceptam, seu opus, non duplicabitis, seu minuetis: *Vt non comedetis duos agnos, cum vnus sit præceptus. Vel:* Non corrumpetis addendo, seu minuendo.

AD III. Vnus est primarius ac summus legifer; at & alii sunt subordinati; qui à Deo iudicandi sunt, non à subditis.

AD IV. Mandata hominum sunt, quæ nec in spirante Deo, nec ab legitimo Magistratu facta sunt; & ea Vel diuinis contraria; qualia Matth. 25. arguuntur: Vel inutilia ac vana; qualia tamen diuinis anteponebant Pharisei, Marc. 7. Vel bona, sed pluris æstimata, quàm diuina: de quibus ait Matth. 23. *Huc oportet facere, & illa non omittere.*

AD V. Libertas Christiana est in tribus: A peccato: Rom. 6. A seruitute moralis legis, quæ poenam minabatur, & gra-

& gratiam sufficiebat nullam; vti lex Christiana dat. A seruitute ceremoniarum & iudicialium Moysis; Non à lege Prælatorum: nam *Obedite Præpositis. &c.* 1. Pet. 2. *Non quasi velamen habentes malitia libertatem.*

AD VI. Antiquauit; quia impleuit, vti figuras veritate præsentæ. Hebr. 7. *Translatio enim Sacerdotio, necesse est, vt legis translatio fiat, id est, mutatio, non vt nulla foret lex.* Neque leges Ecclesiæ Vniuersales sunt plures quatuor, de Festis, Ieiuniis, Confessione & Communione: cæteri Canones sunt particulares. Nec sunt graues; cum sint quædam determinationes iuris diuini ad tempora certa.

AD VII. Isti omnes peccarunt peccatum idololatriæ. Nam Achaz extruxit aram ad formam idoli in Damasco: Manasses M. litia cœli, seu siderum: Samaritæ Babylonicam idololatriam miscuerunt cum Iudaismo.

AD VIII. Vetat seruire hominibus propter homines; sed Deo in hominibus. Ita Chryl.

AD IX. Conscientiæ pertinent ad solum Deum; vel quòd solus eas introspeciat: vel, quòd sic legibus eas vinciat, vt sentiant se peccasse in transgressione. Hoc, non isto modo, etiam Magistratus obligat: Et quidem ad pœnam æternam, quatenus violatione legis humanæ Deus offenditur.

QVÆSTIO XX.

Eccunde sua Apostolis, Papæ & Episcopis descendit Iurisdictione?

AVTOR. I. Iurisdictione Ordinis, ad Sacramenta administranda, vna

par, & communis est omnibus ritè Ordinatis in Clero, iure diuino, sic instituyente Christo.

II. Iurisdictione exteriori fori interioris, ad regendos Fideles in conscientiis, in actu signato, immediatè à Deo est, vt Ordinis collati; at in actu exercito, ab Episcopo, subditos suos alteri subiiciente. Ita, Eph. 4. *Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam Prophetas, alios Pastores & Doctores. &c.* Quæ distinctio functionum, cum à Christo manat autore; mutari nō potest, nec à Papa, sic, vt nullus sit vsquam Episcopus.

III. Iurisdictione exteriori fori exterioris, ad regendos Fideles in foro exteriori, in Totam Ecclesiam. I. APOSTOLIS quidem data est à Christo immediatè: Ioan. 20. *Sicut misit me Pater; & Ego mitto vos.* Ita Cypr. l. de vnit. Eccl. Patet, Act. 1. in Electione Matthiæ. Et Gal. 1. *Paulus Apostolus, non ab hominibus, neque per hominem, sed per Iesum Christum, & Deum Patrem.*

2. Itemque PAPA, sicut Petrus, à solo Christo immediatè suam in totum orbem, accipit Potestatem: quo de supra.

3. EPISCOPORVM autem hæc tertia Iurisdictione descendit immediatè à Papa. I. Teste figura, Num. 11. Deus auferens de spiritu Moysis, dedit LXX. lenioribus; non diminuens, ait S. Aug. *quest. 18.* sed deriuans. 2. Regimen Ecclesiasticum cum sit Monarchicum, vt parte 1. liquet, omnem in Vno reside-re Autoritatem necesse est, inque alios ab vno deriuari: vt à capite in membra. ait Cypr. l. de vnit. Eccl. 3. Si Deus eam immediatè conferret Episcopis Iurisdictione.

Z 2

tionem, æqualem haberent omnes; sicut illam Ordinis: Foretque de ea quid in Scriptura: Nec Papa eam mutare vel adimere posset: At nihil horum est: ergo. Quæ obiciuntur Vide in Bell. libr. 4. de Pontif. c. 24. 25.

Q V Æ S T I O XXI.

An Papa habeat aliquam Iurisdictionem temporalem?

LUTHERANI, vt Magdeburgenses *Cens. 1. l. 2. cap. 4.* inter notas Antichristi referunt duos quos gerit Papa, gladios. *Cens. 8. 9. 10. 11. cap. 10.* Papas de iurisdictione peracerbè castigant. Itemque BRENTVS in prolegomnis contra Petrum Soto. Petrus Martyr *inc. 13. Rom.*

CALVINVS *Instit. lib. 4. c. 11. §. 9. &c.* duo cum Lutheranis asserit. 1. Papam ex Iure diuino nullam habere temporalem potestatem tum Dominiorum, tum Principum. 2. Non licuisse Papæ & Episcopis accipere dominia, vrbesque. &c. quas habent; esseque possessionem mero latrocinio paratam.

SVADENT istis. 1. Quia, *Matth. 20. Reges gentium dominantur eorum: vos autem non sic: Significat Pastoris officium & Principis res esse magis distinctas, quam vt in vnum hominem coire queant. Quod Moyses vtrumque sustinuit, raro id miraculo factum est. Vbi autem certa forma præscribitur, Civilis gubernatio ei relinquatur, Sacerdotium iubetur fratri resignare. Et merito est enim supra naturam, vt vnus homo vtrique oneri sufficiat.* 2. Quia *Luc. 12. Quis me constituit Iudicem inter vos? q. d. doctor sum, non rector. Act. 6. Non est æquum nos relinquere Verbum Dei, & ministrare mensis.* 3. Quia *Bern. l. 2. de Consid. Forma Apostolica hæc est: Interdicitur dominatio; indicitur ministratio.* 4. Quia, *2. Tim. 2. Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus.*

AUTOR. Papa non est Dominus

totius orbis. I. Non Absolutus. 1. Quia Petro solas Oves commisit; at infideles non sunt oues. *1. Cor. 5. Quid mihi de his, qui foris sunt indicare?* 2. Dominiū in lib. arbitrio, non in fide fundatur. 3. Nec Episcopi sunt Domini vrbiū; nec orbis Papa: teste Alexandro III. Quippe nec Scriptura, neque Traditio est de Clauibus regni terreni.

II. Nec directè est iure diuino vllius loci Dominus Papa. Quia Christus, cuius in terris Vicarius est Papa, regnum temporale non habuit hæditario: nā Sceptrum Dauidis defecerat: Nec electione populi, nā *Luc. 12. & Ioan. 6.* fugit eligi: Nec iure belli: Nec donatione: Quia, *Ioann. 18. Regnum meum non est de hoc mundo.*

III. Papatamen habet orbis Dominium indirectè, scilicet in ordine ad bonum spirituale: Ob quod potest regna transferre; leges Regum abrogare; sed incidenter, non ordinariè; si derogent Bono spirituali. 1. Quia potestas civilis est subiecta spirituali, vt caro spiritui: Ob fines; quia felicitas temporalis subordinatur æternæ. *Eph. 1. Faciuntque Clerus & Populus vnum Corpus & Ecclesiam.* 2. Petro, *Ioann. ult.* data potestas est triplex: Arcere lupos: Arietum impetus cohibere: pabula ouibus præbere. Si ergo è Principe oue lupo euadat, aut tyrannicè arietet in oues; expelli potest. 3. Exemplis liquet. *Ozias, 2. Paral. 26.* regno cedere iussus ab Sacerdote, ob lepram: hæresios indicem. *Atalia iussu Ioiadæ Pont. occissa ob cultum Baal, &c.* Vide *Bellarmin. libr. 5. de Pontif. cap. 8.*

IV. Non pugnat cum Verbo Dei, eun-

eundem esse Principem & Ecclesiasticum, & Politicum. I. Quia, *Gen. 14.* Melchisedech fuit Pontifex & Rex: Item, *Exod. 18.* Moyses. Item omnis Primogenitus, teste *S. Hieron. in qq. Hebr.* 2. Ratio. Pax & bellum magis pugnant quam temporalia & spiritualia: at vnus Rex præesse potest togatis & armatis: Quid nō & Episcopus? Machabæi erant & Pontifices & Duces. Itemque Heli.

RESPONDEO NUNC AD I. Prohibetur tyrannicum dominium Christianis omnibus, non solum Ecclesiasticis. Moyses verò permansit Pontifex & Rex; quia deposuit Aaronem, & suffecit Eleazarum. *Nu. 20.* Idque multo exemplo, non raro. Ita *August. q. 23. in Lex.*

AD II III. IV. Monentur isthic Pontif & Principes ne minutis ac vilibus misceantur, cum iactura maiorum ac meliorum; Cuius Moysen Iethro monebat; *Exod. 18.* S. Bernardus autē loquitur de eo, quod Pont. vt Pontifex, habet ex Institutione Christi. Vnde ait, *Esto, vt alia quacunq. ratione ista tibi vendices; sed non Apostolico iure. Nec enim ille tibi dare, quod non habuit, potuit.* Negotia porro secularia sunt parare viduum, negociari, &c.

IV. DE ANTI CHRISTO.

QVÆSTIO XXII.

*Antichristus qualis erit verus
Homo?*

LUTHERANVS Wolfgangus Musculus in *Locu. de potest. Ministr.* vult vocem ANTI significare Vice, proinde Antichristum esse Vicarium Christi. Sic & Magdeburgenses *Cent. 1. l. 2. q. 4.*

AUTOR. AVT significat simpliciter contrarium alteri in Sede & dignitate. I. Patet ex etymo, quod oppositionem sonat: Vicarius autem non, sed subordinationem sub alio. 2. Cum quaestio hæc sit Fidei, è S. Scriptura decidi oportet, sicque capi vocem Antichristum, vt in Scriptura describitur: scilicet, 2. Theff. 2. dicitur is, qui exiollitur super omne, quod dicitur Deus. 1. Ioann. 2. Qui negat Iesum esse Christum. Quique, *Mat. 24.* dicat se esse Christum. Quod non est esse Vicarium; sed inimicum & mulum. Ita Henr. Stephanus, (licet sit Genuensis Calvinista;) in Thesaurο græcæ linguæ.

II. VERUS ERIT HOMO. I. Nam, 2. Theff. 2. dicitur Ille Homo peccati. *Dan 7.* Ecce oculi hominis erant in cornu isto & os loquens ingentia. 2. Dein verè morietur; at mox vitam præsupponit. Et Dominus Iesus interficiet eum spiritu oris sui. 2. Theff. 2. Vnde, *Apoc. 19.* Bestia & Pseudopropheta eius viuis missi sunt in stagnum ignis; vt Dathan. 3. Ad hæc, Qui generatur & nascitur; (vt è familia *Dan Ille Homo peccati*) is verus homo est.

III. Non erit dæmon incarnatus; et si dæmonis domicilium: teste *Damasc. l. 4. cap. 27.* Beda, Hieron. Quia creatum suppositum nequit alteri naturæ se hypostaticè adunire.

Dicere, Formandum virtute dæmonis absque semine humano, è sola muliere; erroneum est. Quia id nequit dæmon absque causis secundis.

Z 3. Dice.